

ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ, ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੋਂ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਸਮੇਤ ਸਬੂਤ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ। ਐਲ.ਪੀ.ਏ. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1969 ਦੀ 501 ਅਤੇ 1970 ਦੀ 26 ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀਜੇ—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਆਰਐਸ ਨਰੂਲਾ ਅਤੇ ਪੀ ਸੀ ਜੈਨ ਜੇ. ਜੇ.

M/s. ਇਸ਼ਟੂ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1970 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 118.

23 ਅਪ੍ਰੈਲ 1970

ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ (1914 ਦਾ I)-ਧਾਰਾ 36 —ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ— ਭਾਵੇਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੋਵੇ—ਧਾਰਾ 36 ਅਧੀਨ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ — ਡਿਫਾਲਟਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੀ ਉਲੰਘਣਾ — ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ 0 ਦਾ 3 ਮੁਅੱਤਲ ਇਸ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸੀ —ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ — ਕੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਅਧੀਨ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸਧਾਰਨ ਰੀਡਿੰਗ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 'ਰੱਦ ਕਰਨਾ' ਜਾਂ 'ਸਸਪੈਂਸ਼ਨ' ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਢੁਕਵੇਂ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਗੋਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੇ ਏ ਸੀਟੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ, ਨਾ ਹੀ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ। ਜੇਕਰ ਡਿਫਾਲਟ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ

ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਨਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 36 ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸੀਮਾ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਰੱਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ"

ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰੋ"। ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਉਲੰਘਣਾ ਡਿਫਾਲਟਰ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜੇਕਰ ਡਿਫਾਲਟਰ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ 25 ਨਵੰਬਰ, 1969 ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਟੀਓਰੀ, ਮੰਦਮਸ ਮਨਾਰੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਪੂਰੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਡਿਮਾਂਡ ਨੋਟਿਸ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀ ਰਿਕਵਰੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ। 1969-70 ਲਈ ਜੀ.ਟੀ.ਰੋਡ, ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਬਸਤੀ ਨੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚੁਕਾਈ ਅਤੇ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਅਤੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਆਈ ਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ। ਆਬਕਾਰੀ ਕਾਲੀ ਸੂਚੀ 'ਤੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਟੀ.ਐਸ.

- (1) ਐਨ. ਰਾਮਪਾਲ, ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜੀ ਐਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

(2) ਸੀ. ਜੈਨ, ਜੇ.- (1) ਮੈਸਰਸ ਇਸ਼ਟੂ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲੀ ਕਨਸਰਨ, ਇਸ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਚੁੰਨੀ ਲਾਲ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਆਫ **ਸਰਟੀਓਰੀ** ਮਿਤੀ 25 ਨਵੰਬਰ, 1969 (ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ 'ਬੀ' ਅਤੇ 'ਸੀ' ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ) ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।, ਕਿ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੰਗ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਕਿ ਜੀ.ਟੀ. ਰੋਡ, ਜਲੰਧਰ ਸਿਟੀ ਅਤੇ ਬਸਤੀ ਨੰ ਦੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ **ਕਥਿਤ** ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ, ਸਾਲ 1969-70 ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ

ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕੀ ਗਈ ਅਤੇ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਅਤੇ - ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਬਲੈਕ ਲਿਸਟ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਬਕਾਰੀ ਨਿਲਾਮੀ ਮਾਰਚ, 1969 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਉਪ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਲੰਧਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3, ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਫਸਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੈਂਡਲਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੁਬੰਧ 'ਏ' ਵਜੋਂ ਨੱਥੀ ਹੈ। ਜੀ.ਟੀ.ਰੋਡ, ਜਲੰਧਰ ਸਿਟੀ ਅਤੇ ਬਸਤੀ ਨੌ, ਜੱਲ ਉਲੰਦੂਰ ਦੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਕੋਟਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 1,32,250 ਪਰੂਫ ਲੀਟਰ ਅਤੇ 35,200 ਪਰੂਫ ਲੀਟਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਨਿਲਾਮੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਆਬਕਾਰੀ ਨਿਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰੇਟ ਸਟਾਫ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੋਲੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਟਾਫ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੋਲੀ 1000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰੱਖੀ। 29,01,000 ਅਤੇ ਰੁ. ਉਕਤ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕਿਆਂ ਲਈ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 7,75,000 ਰੁਪਏ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ (ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚੀ *A' ਦੀ ਨਕਲ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਸਾਲਾਨਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ 12 ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਇਆ। ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 01 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1969 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(4) ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਉਲਟ, ਆਬਕਾਰੀ ਅਮਲੇ ਨੇ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਬਾਇਆ। ਇੰਸਪੈਕਟਰੇਟ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ-ਅਧਿਕਾਰੀ, - ਜਲੰਦੂਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4, ਨੇ ਆਮ ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਦੋਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਪਰਮਿਟ ਦੇਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਰ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ * ਅਨੁਪਾਤਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਅਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਕੋਟੇ ਦਾ ਅਗਾਊਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਕਾਰਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹੋਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੰਡਿਟ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੇਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਪਰਮਿਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਸੇ। ਅਖੌਤੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਨੁਪਾਤਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(5) ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ 25 ਨਵੰਬਰ, 1969 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ (ਹੁਕਮਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ 'ਬੀ' ਅਤੇ 'ਸੀ' ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹਨ।)।

ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਪ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਰਾਬ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੂਲਜ਼, 1956 ਦੇ ਨਿਯਮ 36(24) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਕਤ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਨਿਲਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤੀ ਸੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੇਖੋ) ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਲ)। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮੁੜ-ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਵਾਪੂ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੂਰੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4, ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 24 ਦਸੰਬਰ, 1969 ਨੂੰ ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਲਾਈ-ਰਾਮ ਰਤਨ, ਅਤੇ ਲਕਸ਼ਮੀ ਦਾਸ ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਜੀ.ਟੀ.ਰੋਡ, ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਬਸਤੀ ਨੰ. ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 5 ਅਤੇ 6. ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਸਮੇਂ ਗੰਭੀਰ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 500000000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜੀ.ਟੀ. ਰੋਡ ਠੇਕੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 2,95 650, ਅਤੇ ਰੁ. ਬਸਤੀ ਨੰ ਠੇਕੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 67,800 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਵਸੂਲੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

(6) ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ, ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਫਸਰ, ਜਲੰਧਰ ਵੱਲੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 1 ਤੋਂ 4 ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਮਟੀਰੀਅਲ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੜ-ਨਿਲਾਮੀ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 5 ਅਤੇ 6 'ਤੇ ਸਰਵਿਸ ਵੈਗ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ।

(7) ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਮੁੰਜਰਾਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਾਂ, ਕੁਝ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

- (i) ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਕਤੂਬਰ ਮਹੀਨੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ,
- (ii) ਕਿ 25 ਨਵੰਬਰ, 1969 ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਆਬਕਾਰੀ ਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਕੋਲ ਲੈਕਟਰ), ਜਲੰਧਰ ਡਵੀਜ਼ਨ, ਜਲੰਦਰ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੀ.ਟੀ. ਰੋਡ, ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਬੰਧੀ ਅਕਤੂਬਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ, ਸਾਲ 1969-70 ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੰ. 15 (ii) ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਰਾਬ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਿਯਮ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 36 (23) ਦੇ ਪ੍ਰਵਿਜ਼ਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਬਾਕੀ ਰਕਮ, ਜੇਕਰ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ,

- (iii) ਕਿ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੁਕਮ 25 ਨਵੰਬਰ, 1969 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਹੀ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ,
- (iv) ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ,
- (v) ਕਿ 25 ਨਵੰਬਰ, 1969 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਲਈ ਦੋ-ਦੋ ਤਾਰੀਖਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀਆਂ, ਅਤੇ
- (vi) ਕਿ ਆਖਰਕਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਲਾਮੀ 24 ਦਸੰਬਰ 1969 ਨੂੰ ਹੋਈ, ਜਦੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 5 ਅਤੇ 6 ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

(7) ਉਪਰੋਕਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਮੁੰਜਰਾਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਢੁਕਵੀਂ ਅਥਾਰਟੀ, ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬੋਲੇ ਹੋਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਕੁਝ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗਸ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਨ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਨ।

(8) **ਬੰਬਈ ਪ੍ਰਾਂਤ** ਵਿਚ ਬਨਾਮ **ਕੁਸਲਦਾਸ ਐਸ. ਅਡਵਾਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ**, (1), ਦਾਸ. ਜੇ. ਨੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ "ਤਿਰੂਸੀਰੀਆਰਸੀਆਰ" ¹

ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ :-

« ♦ « * • *

- (i) ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, **ਜਿਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ** ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ, ਇੱਕ ਲਿਸ ਅਤੇ **ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਹੈ** ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਕਰਤੱਵ ਹੈ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜ ਹੈ; ਅਤੇ
- (ii) ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗੀ, ਤਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋ ਧਿਰਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ

ਇਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ, ਅੰਤਮ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਜੇ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਐਕਟ ਹੋਵੇਗਾ ਬਸ਼ਰਤੋਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਵੇ।

ਵਿਚ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਅਤੇ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਥਾਰਟੀ 'ਤੇ ਨਿਆਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬੋਧਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਕ, ਦੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲੈਣ ਲਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਥਾਰਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਆਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ।

ਇਹ ਟੈਸਟ ਸ਼ਿਵਜੀ ਨਾਥੂਭਾਈ ਬਨਾਮ ਦਿ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ੀਓਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿੱਚ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਲਾਲਾ ਸ਼੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਚੰਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (3) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ: -

“ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(2) IMO (2) SCR 775

(3) ਏਆਈਆਰ 1965 ਐਸਸੀ 1767

ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਨਿਆਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਿਆਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸੰਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਭੌਤਿਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਆਸਾਨ ਹੈ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸੀਮਾ ਲਗਾ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਤ ਹਾਲਾਤ।”

(9) 7 ਹਾਈ ਸਕੂਲੀ ਅਤੇ ਈ-ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ, ਪੀ. ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਬਨਾਮ ਘਨਸ਼ਿਆਮ ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, (4), ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ੀਪ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ: -

“ਹੁਣ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਇਨ੍ਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ; ਜਿਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਇਕੱਲੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ, ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਤਰੀਕੇ, ਉਦੇਸ਼ ਮਾਪਦੰਡ ਜੋ ਕੋਈ ਹੈ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ, ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਸੰਕੇਤ। ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਆਰ.ਵੀ. ਮੈਨਚੈਸਟਰ **ਲੀਗਲ ਏਡ ਕਮੇਟੀ, (5) ਵਿੱਚ ਪਾਰਕਰ, ਜੇ. ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਡੀਓ) ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ।**”

ਏ ਕੇ ਕਰੈਪਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, (6), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ :-

“ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਗਰਭਪਾਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ। ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੋਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਦੋ ਨਿਯਮ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਅਰਥਾਤ: (1) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੱਜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ (*Nemo debet esse judex propria cause*) ਅਤੇ (2) ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੱਖ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸੁਣਵਾਈ (**ਅਡੀ ਅਲਟਰਮ ਪਾਰਟਮ**)। ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਤੀਸਰੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਚੰਗੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੇ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਨਿਯਮ? ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ। ਹੁਣੇ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਇਹ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਸੀਮਾ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਆਂ ਦੇ ਗਰਭਪਾਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜਾਂਚਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ

ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ, ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਲਾਈਨ ਖਿੱਚਣਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ।

(5) (1952) 2Q.B. 413

(6) 1969 (2) ਐਸਸੀ ਕੇਸ 262

ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ **ਸੁਰੇਸ਼ ਕੋਸ਼ੀ ਜਾਰਜ ਬਨਾਮ ਕੋਰਲਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, (7)**, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਮੂਰਤੀਮਾਨ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਖਾਸ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਢਾਂਚੇ, ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਗਠਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਮਕਸਦ ਲਈ. ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਉਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

(10) ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 36 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਨੁਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਹੈ: -

36. ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਆਦਿ।

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਪਰਮਿਟ ਜਾਂ ਪਾਸ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(a) ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸਦੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਜਾਂ ਸਬਲੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ . .

(b) ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਫੀਸ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਜਾਂ

(c) ip ਅਜਿਹੇ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਪਰਮਿਟ ਜਾਂ ਪਾਸ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਨੌਕਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਨੁਮਤੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਘਟਨਾ, ਪਰਮਿਟ dr ਪਾਸ , ਜਾਂ

(d) ਜੇਕਰ ਇਸ ਦਾ ' ਡੇਰ ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

(7) CA ਨੰਬਰ 990 6^1968 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 15 ਜੁਲਾਈ, 1968 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਮਾਲੀਏ ਨਾਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾਯੋਗ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਅਪਰਾਧ, ਜਾਂ ਖਤਰਨਾਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਕਟ, 1930, ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਐਕਟ, 1889 (IV ਦਾ 1889) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ (1860 ਦਾ XLIV) ਦੇ 489 (ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ) ਤੋਂ; ਜਾਂ

(e) ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੇ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1878 ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੀ ਧਾਰਾ (8) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

(1878 ਦਾ VII); ਜਾਂ

(f) ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਗ੍ਰਾਂਟੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਗ੍ਰਾਂਟੀ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਪਰਮਿਟ ਜਾਂ ਪਾਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਜਾਂ

(g) ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ, ਜੇਕਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਪਰਮਿਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਰੱਦ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।"

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸਧਾਰਨ ਰੀਡਿੰਗ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ 'ਰੱਦ' ਜਾਂ 'ਸਸਪੈਂਸ਼ਨ' ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਜੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਗੇਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀਮਾਬੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜੇਕਰ ਡਿਫਾਲਟਰ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ (ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ) ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਨਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਮਨਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 36 ਨੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ **ਲੇਨ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ**, (3), ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸੀਮਾ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। SA ਡੀ ਸਮਿਥ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ 'ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ' (ਦੂਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ)] ਪੰਨਾ 211 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ: -

*ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਹੋਰ ਵੀ ਅਵਿਵਸਥਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ "ਅਧਿਕਾਰ" ਸੰਕਲਪ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਯੋਗ; ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ

ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਕੁਝ ਆਧੁਨਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਅਪਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਵ ਸੰਮਪਸ਼ਨ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਖੰਡਨਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਖੇਪ ਦਖਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੇਬਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(11) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ 1E ਆਇਆ: **ਸੁਖਲਾਲ ਸੇਨ ਬਨਾਮ ਕਲੈਕਟਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ। ਸਤਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (8)**, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਾਂਤ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ (2 ਦਾ 1915) ਦੀ ਧਾਰਾ 31(1)(b) ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36, ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਖਿਆ: -

"ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ" ਇਸਦੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੌਕਰ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਆਗਿਆ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ". ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੱਥ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰੀ ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਿਹਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮਾਈਆਈਪੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਰਤੱਵ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਬੀ . e ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਥਾਰਟੀ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਥੋਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਵੈਧ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਸੀ।"

(12) ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣ **ਸੁਖਲਾਲ ਸੇਨ ਦਾ ਕੇਸ (8)** ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ *M/s.*

ਚਿਰੰਜੀ ਲਾਲ-ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ **ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ** (9), ਤੁਲੀ, ਜੇ. ਨੇ ਦੋਖਿਆ ਹੈ “ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36(ਸੀ) ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਿਆਂਇਕ ਹੈ। ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ - ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਧਾਰਾ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਅਥਾਰਟੀ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

(13) ਵਿਦਵਾਨ ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਫ ਇਹੀ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਕਾਇਆ ਪਈਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਕਤੂਬਰ, 1969 ਦਾ ਮਹੀਨਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਮਹਿਜ਼ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਡਰਦੇ ਹਾਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੁਖਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਰੱਦ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ' ਹਨ। ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਜੋ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ, ਡਿਫਾਲਟਰ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ, - ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ) ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ, ਡਿਫਾਲਟਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੱਕ ਡਿਫਾਲਟਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੈ, ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਚਾਅ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ, ਕਮਾਲ ਆਦਿ **ਬਨਾਮ** ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਆਦਿ
(ਢਿੱਲੋਂ, ਜੇ.)

(14) ਜਿਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(15) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਾਗਤਾਂ ਸਮੇਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 25 ਨਵੰਬਰ, 11) 69 (ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ 'ਬੀ*' ਅਤੇ 'ਸੀ' ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਲਾਹ ਫੀਸ ਰੁਪਏ 250

(16) ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 271 ਆਫ 1970 (**ਮੈਸਰਜ਼ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ-ਖਜ਼ਾਨ ਚੰਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ** ਬਨਾਮ **ਪੰਜਾਬ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ**) ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗਾ। 1970 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 118 ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ

ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ 1970 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 271 ਨੂੰ \cos^*s ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਦੂਕਵੇਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਲਾਹ ਫੀਸ ਰੁਪਏ 250

ਆਰ ਐਸ ਨਰੂਲਾ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

KSK

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

~

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਡੀਕੇ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋ ਜੇ. ਜੇ.

ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ, ਕਰਨਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ.

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1970 ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 90...

23 ਅਪ੍ਰੈਲ 1970

ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕਿਟ ਐਕਟ (1961 ਦਾ XXIII)—ਸੈਕਸ਼ਨ 14, 17 ਅਤੇ 36 —ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ— ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਹੋਈ—ਅਜਿਹੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ — ਕੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਵੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ - ਧਾਰਾ 36 ਦਾ ਸਹਾਰਾ - ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।